Nejasnosti ob reformi visokega šolstva

Želja po izboljšanju izobraževanja v SR Sloveniji je pred štirimi leti pripeljala do reforme srednjega šolstva, znane pod imenom srednje usmerjeno izobraževanje. O dobrih in slabih lastnostih tega sistema je bilo že veliko, a še vse premalo rečenega, moj pogled pa sega v prihodnost.

Prvi diplomanti SUI se bodo marca vpisali na »reformirano« univerzo. Podoba te univerze pa nam komajda mesec dni pred tem ni znana. Gre za najmanj enoletno zamudo v pripravah na to dejanje. Sprašujemo se, kdo je za to dogovoren?

Sedaj z veliko hitrostjo pripravljajo in sprejemajo vzgojnoizobraževalne programe (VIP) visokošolskih delovnih organizacij, kajti vsi podatki o vpisu naj bi bili znani do konca februarja, ko bodo v osrednjih slovenskih javnih občilih izšli razpisi obeh univerz. Do takrat pa se mora izvršiti velikanska preobrazba visokega šolstva, ki pa ji strokovno birokrativni aparat institucij, ki pokrivajo področje šolstva, ni kos. Znano je, da se na mnogih visokošolskih delovnih organizacijah sprejemajo programi samo zato, ker morajo biti pripravljeni in ne zato, ker bi prevladovala želja in zahteva po izboljšanju višje- in visokošolskega izobraževanja.

O reformi visokega šolstva je bilo prelito veliko črnila in mnoge razprave so se dotikale tega področja.

Skupščina SR Slovenije bo obravnavala poročilo o pripravah na uvajanje novih vzgojnoizobraževalnih programov v visokem šolstvu. V tem poročilu je prišlo na dan nekaj splošnih ugotovitev o problemu visokega šolstva in nekaj popolnoma novih, ki dajejo zaskrbljujočo sliko. Prikazana je realna bojazen večjega osipa v študiju zaradi izredno specifičnih programov, pripravljanje programov z namenom obdržanja profesorskih mest itd. Obenem zopet, tako kot že pri uveljavljanju srednjega usmerjenega izobraževanja, govorimo o dokončni ureditvi novega načina izobraževanja šele čez nekaj let, ko bodo vidni prvi »rezultati« na prehodu iz srednjega v visokošolski študij. To praktično pomeni, da spet žrtvujemo nekaj generacij, da se bodo napake, ki so nam že zdaj znane, pokazale v vsej veličini statističnih podatkov, še bolj pa v sliki študentov, ki bodo iz tega izšli. Potem bomo razpravljali ob analizah doseženega, učinka pa nobenega. Namesto da bi že prehodno in sprotno odstranjevali napake ter tako vsaj malo omilili težave.

To poročilo pa pokaže še nekaj drugega. Izkazuje nezaupnico univerze srednjemu usmerjenemu izobraževanju v tem, da obravnava srednjo šolo zgolj kot poklicno šolo in zgolj v funkciji pripravljalnice za visokošolski študij. Mar to pomeni, da želi univerza nazaj gimnazijo kot klasično obliko izobraževanja za nadaljevalni študij. Potrebno je spremeniti določene stvari v srednjem usmerjenem izobraževanju ter spremeniti poglede nekaterih na univerzi.

Novi vzgojnoizobraževalni programi in poskus napovedi vpisnih pogojev v novih programih pa kažejo, da smo mnogim dijakom, predvsem tistim v t.i. poklicnih šolah, zaprli pot nadaljnjega izobraževanja. Vsi se lahko vpišejo samo na študij jezikov, tehnikov kuharstva pa se ne more vpisati na gospodinjstvo brez diferencialnih izpitov. Pri takem načinu priprav programov pa se pojavlja že vprašanje zdrave pameti ter zahteva po ponovnem pregledu programov ter popravi takih in podobnih nesmislov, ki kažejo na administrativen način vodenja našega šolstva.

Nujno je potrebno, da se v razprave o reformi vključijo tako študentje in srednješolci, slednji še posebej zato, ker jih bo reforma najbolj prizadela. Sedaj je potrebno samo to, da čimbolj preudarno in brez naglice preučimo problem reforme do najmanjših podrobnosti ter tako preprečimo še eno vseljudsko travmo, kot smo jo doživeli pred štirimi leti.

PETER POŽUN

Kako učinkovita je uprava

V občini Ljubljana Center delujejo naslednji upravni organi:
- *sekretariat za občo upravo*
- *uprava za družbene prihodke*
- *komite za družbeno planiranje in gospodarstvo*
- *komite za urejanje prostora*
- *komite za družbene dejavnosti*
- *sekretariat za ljudsko obrambo*

Število zaposlenih v občinskih upravnih organih se je od leta 1981 zmanjšalo za 10% (od 162 na 146).

Vsekakor sodi odločanje o upravnih stvareh med najpomembnejše naloge upravnih organov, saj pri tem prihaja do najbolj neposrednih in najpogostejših stikov z delovnimi ljudmi in občani, ki svoj položaj v družbi in zagotavljanje pravne varnosti ocenjujejo tudi po načinu reševanja zadev v upravnem postopku. Pri tej presoji so še posebej občutljivi in kritični, kadar upravičeno uveljavljajo svoje pravice, ki jim jih zagotavljajo zakoni in drugi predpisi, ali ko izpolnjujejo obveznosti, ki so jim naložene.

V poročilu o stanju in pojavih pri reševanju upravnih zadev (poročilo je pripravil za februarsko zasedanje skupščinskih zborov sekretariat za občo upravo) je podan vsebinski prikaz problematike reševanja upravnih stvari pri posameznih upravnih organih in centru za socialno delo ter reševanje upravnih stvari v zakonitih rokih. Predstavljeno je tudi pisarniško in arhivsko poslovanje, delovanje sprejemno informacijske pisarne, prav tako pa je podana tudi strokovna izobrazba zaposlenih delavcev v upravnih organih.

V prihodnje bo vsekakor treba nameniti kar največ pozornosti učinkoviti organiziranosti in delovanju sprejemnoinformacijske in glavne pisarne, bolj analizirati vzroke, zakaj se še vedno določene zadeve ne rešujejo pravočasno, izboljšati pa bo treba tudi odnos do delovnih ljudi in občanov ter utrditi zavest, da upravni organi delujejo v njihovem interesu ter da jim morajo s svojim delom olajšati izvrševanje pravic in obveznosti v upravnem postopku. V upravi bo treba nadaljevati politiko strokovnega usposabljanja kadrov.

Velika odgovornost za izvoz

Po podatkih SISEOT in gospodarske zbornice občin ljubljanskega območja rezultati zunanjetrgovinske menjave ljubljanskega gospodarstva v letu 1984 močno zaostajajo za predvidevanji. Ljubljana ima 132 nosilcev plana konvertibilnega izvoza, samo 57 ali 43% pa jih ta plan dosega.

V naši občini izkazujejo v lanskem letu največja **preseganja plana** konvertibilnega izvoza naslednje OZD:
- Tekstil (295 mio din)
- Koteks-Tobus (251 mio din)
- Agrotehnika – Gruda (218 mio din)
- Metalka (205 mio din)
- Slovenija-projekt (198 mio din)

Največja **zaostajanja za planom** konvertibilnega izvoza blaga v letu 1984 izkazujejo naslednje OZD iz občine Ljubljana Center:
- SOZD HP (566 mio din)
- Iskra Delta (367 mio din)
- Zveza obrtnih združenj (303 mio din)
- SCT Obnova (255 mio din)
- ROG (131 mio din).

Gospodarska gibanja na prehodu leta 1984 v leto 1985 kažejo težnjo zniževanja izvoza. To nas zavezuje, da se z vso odgovornostjo lotimo uresničevanja letošnje resolucijske naloge.

Poseben poudarek ob obravnavi zaključnih računov je zaradi tega vsekakor treba dati tudi problematiki doseganja izvoznih ciljev; pri tem imajo zelo odgovorne naloge poslovodni in samoupravni organi v samoupravnih organizacijah in skupnostih, kot tudi izvršni svet in zbor združenega dela občinske skupščine.

Sprejem za predstavnike verskih skupnosti v Centru

V petek, 15. februarja je bil v naši občini tradicionalni novoletni sprejem za predstavnike verskih skupnosti. Predsednik občinske konference SZDL Dušan Semolič je v pozdravnem nagovoru seznanil predstavnike verskih skupnosti z gospodarskim in političnim položajem občine Center in s prizadevanji za čim boljše življenjske razmere naših občanov. Za pozdravne besede se je v imenu navzočih zahvalil Matija Ham, dekan mesta Ljubljane in župnik pri Sveti Trojici; poudaril je velik pomen razumevanja v družbi ne glede na to, ali gre za vernike ali ateiste. Podobne želje je izrazil tudi Peran Bošković, paroh ljubljanski kot predstavnik pravoslavne verske skupnosti. Med drugim je izrazil upanje, da bodo uspeli rešiti tudi nekatere prostorske probleme, ki jih ima pravoslavna cerkev v Ljubljani.

POGOVOR PRED SREČANJEM S PREDSTAVNIKI VERSKIH SKUPNOSTI

Del okolja, v katerem živimo

Pred tradicionalnim novoletnim srečanjem s predstavniki verskih skupnosti v naši občini, ki je bilo letos 15. februarja, smo zaprosili za krajši pogovor župnika stolne cerkve v Ljubljani Toneta Smerkolja.

Na vprašanje, kaj meni o sožitju med versko skupnostjo rimskokatoliške cerkve in družbenopolitičnimi organizacijami in skupnostmi, je dejal, da sodelovanje v socialistični zvezi kot frontni organizaciji za zdaj še ni takšno, kot bi lahko bilo in kot je zamišljeno.

– Ali imate težave pri opravljanju svojega verskega poslanstva?

– Nobenih. Težave se pojavljajo na drugih področjih.

– Na primer?

– Zelo veliko opravka imamo s socialno problematičnimi ljudmi, ki iščejo pomoč pri nas, kadar jim ne zadošča tisto, kar jim nudijo ustrezne službe na ravni občine. Poslanstvo naše skupnosti pa je takšno, da ne moremo odkloniti nikogar, pa čeprav vemo, da se je zaradi različnih okoliščin (pa tudi zaradi alkohola) znašel prav na dnu človeške družbe.

– Živite na območju KS Stara Ljubljana. Kako delujete v tem okolju?

– Kar zadeva krajevno skupnost, nimam pripomb in prepričan sem, da jih tudi oni nimajo na naš račun. Težave pa imamo na stanovanjskem področju. Gre za nekdanje kanoniške hiše pred stolnico, ki so bile po vojni nacionalizirane, duhovnikom pa so ostala v lasti le tista stanovanja, kjer so takrat prebivali. Gre za približno sedem hiš. Mi predlagamo, da bi duhovniška stanovanja združili v dveh ali treh hišah, stranke pa preselili v preostale zgradbe. Lažje in bolj preprosto bi bilo vzdrževanje. S stanovanjskim podjetjem doslej nismo uspeli urediti te zadeve.

– Kako vzdržujete sakralne objekte?

– Tako cerkve kakor tudi naše delovanje financiramo izključno s prispevki vernikov. Sredstev ni dovolj in želeli bi, da bi družba prispevala več sredstev vsaj za vzdrževanje tistih objektov, ki so proglašeni za kulturni spomenik. Tako je na primer s stolnico, ki je kulturni spomenik številka ena. Tu bodo potrebna velika finančna sredstva, če bomo hoteli ohraniti vse tisto, kar je že kar precej načel zob časa, da o prahu in drugih vplivih iz bližnjih ulic in živilskega trga niti ne govorimo.

NIKO ISAJEVIČ

V petek, 8. februarja so se zbrali pred Prešernovim spomenikom predstavniki družbenopolitičnih organizacij naše občine in številni krajani, da počastijo slovenski kulturni praznik. V krajšem programu so sodelovali učenci Srednje glasbene in baletne šole ter Srednje šole za družboslovje in splošno kulturo Vide Janežič.

Skupščinsko zasedanje bo 28. februarja

V četrtek, 28. februarja bodo zasedali vsi trije zbori skupščine občine Ljubljana Center. V osrednjih točkah dnevnih redov bodo delegati obravnavali:
- osnutek dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljane za obdobje 1986–1995/2000
- poročilo o stanju in pojavih pri reševanju upravnih stvari
- poročilo o pripravah na uvajanje novih vzgojnoizobraževalnih programov v visokem šolstvu in
- osnutek zakona o temeljih sistema družbenega planiranja